

THE

Gökçe

Fine PRINT

Eylül 2018

72

ÇAĞIN VEBASI: SİBER ZORBALIK

Öne çıkanlar

Veri Sorumluları Sicili'ne Kayıt Tarihleri Belli Oldu

Tüm hakları saklıdır

ÇAĞIN VEBASI: SİBER ZORBALIK

Dünyada, yaklaşık 5 milyar mobil telefon kullanıcısı, 4 milyar internet kullanıcısı ve 3 milyar sosyal medya kullanıcısı bulunuyor.¹ Türkiye’de ise 2018 yılı itibariyle hanelerdeki bilgisayar kullanıcısı oranı %60’a ulaşmışken, bilgisayar kullanıcılarının yaklaşık %73’ü internet de kullanıyor.² 2017 yılında yapılan araştırmalara göre ise Türkiye’de 77 milyon küsur kişi cep telefonu abonesi.³

Bu rakamlar; teknolojinin ne denli hızla geliştiğini gözler önüne seriyor. Bu gelişme ile birlikte teknoloji bizleri nimetlerinden yararlandırırken, bir yandan da zararları ile birlikte kendini gösteriyor. Teknolojinin yaygınlaşmasının zararlarından biri de siber zorbalığın yayılması için kendine rahat bir ortam bulmuş olması.

Siber zorbalık; bilgi iletişim teknolojileri vasıtasıyla bir birey veya grubun diğerlerine yönelik kasıtlı biçimde gerçekleştirdiği aşağılama, iftira, dedikodu, siber taciz, tehdit, utandırma ve dışlama gibi rahatsızlık verici eylemler olarak tanımlanabilir. Bu tanım, Türkiye’de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yapılmış olup; konu ile ilgili temel düzeyde bir fikir vermeye bizce yeterli.

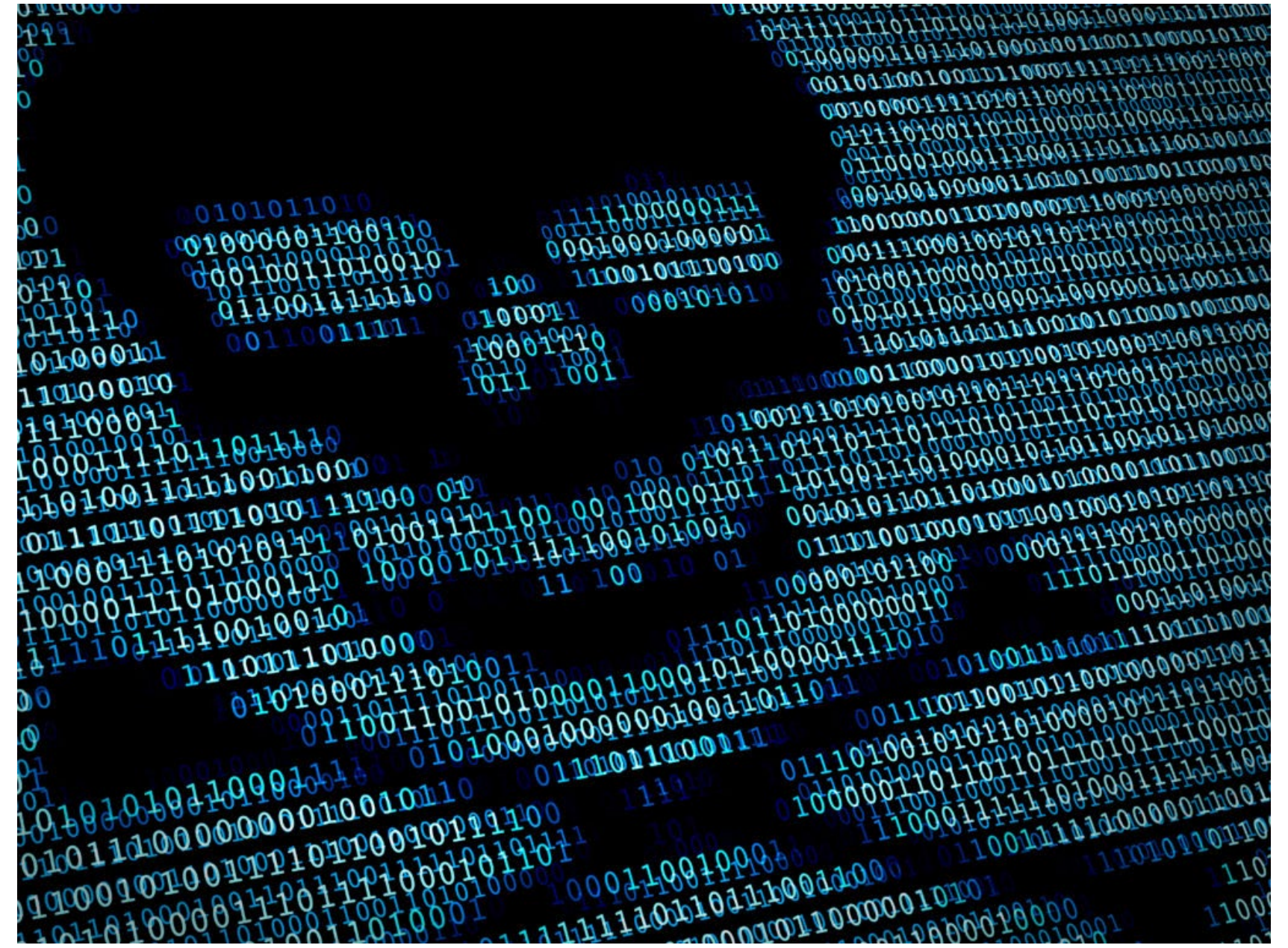
Öfke dolu, kırıcı mesajlarla alay etme, kişinin isteği dışında bilgilerini ve fotoğraflarını yayınlama, hakaret, tehdit, çevrimiçi kavga, takip (stalklama), dini veya etkin köken üzerinden saldırılar gibi davranışlar siber zorbalığa örnek olarak verilebilir.

Bu gibi psikolojik ve fiziksel etkili e-iletişim siber zorbalığının yanı sıra, elektronik siber zorbalık olarak tanımlanan şifre ele geçirmek, spam içerikli e-postalar göndermek, web sitelerine yönelik saldırılar da siber zorbalığın bir çeşidi. Bu yazıda ise daha çok farklı yönleriyle e-iletişim siber zorbalığının üzerinde durulacak.

Tarihsel ve Hukuki Sürece Bakış

Batılı ülkelerde 2000’li yılların başlarında internetin gelişme ivmesiyle paralel ortaya çıkan siber zorbalık, özellikle son on senede sosyal medyanın da gelişimiyle birlikte tüm dünyada yaygınlaştı.

Türkiye’deki yasal düzenlemelere bakılırsa, bilişim alanındaki düzenlemelerin çok eskiye dayanmadığı görülebilir. Türkiye’de bilişim sistemine girme, sistemi engelleme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması gibi bilişim alanında suçlar için yasal düzenlemeler 2007 yılında yapılmış olmasına rağmen hala “siber zorbalık” adı altında somut bir düzenleme mevcut değil. Ancak yine de Türk mevzuatında siber zorbalık olayları için uygulanabilecek hükümler mevcut. Burada ise siber zorbalık olayının ne olduğunun ve bunun hukuken hangi fiillere karşılık geldiğinin ayrıca değerlendirilmesi gerekiyor. Dolayısıyla her bir olayda, siber zorbalık içerikli olayı bir hukukçu tarafından değerlendirilerek hukuki zemine yerleştirildikten sonra yaptırımının saptanması önemli.

¹ We Are Social 2018 Dünya İnternet, Sosyal Medya ve Mobil Kullanıcı İstatistikleri

² TÜİK, Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması, Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması

³ TÜİK, Bilgi Toplumu İstatistikleri 2004-2018

Yüzdelerle Siber Zorbalık

Farklı ülkelerde ve farklı yaş ve cinsiyet grupları arasında yapılan araştırmalar sonucu çıkan istatistiklere baktığımızda özellikle 13-18 yaş arası çocuk ve ergenlerin maruz kaldığı siber zorbalığın görülme sıklığı korkutacak boyutta.

2016 yılında, Amerika'da 5700 ortaokul ve lise öğrencisi arasında yapılan bir araştırmada⁴ öğrencilerin yaklaşık %34'ü hayatlarında en az bir kez siber zorbalığa maruz kaldığını belirtmiş.

Türkiye'de ise özellikle ortaokul ve liselerde yapılan araştırmalarda öğrencilerin yaklaşık %50'sinin en az bir kez siber zorbalığa maruz kaldığı sonucuna varılmıştır. Bu da, dünyadaki ortalamaya göre Türkiye ortalamasının düşük olmadığını ve karşı karşıya olduğumuz tehlikenin bilincinde olmamız gerektiğinin bir göstergesi.

Siber Zorbalık ile Adım Adım Mücadele: Neler Yapılmalı?

- **Paylaşımlar.** Sosyal medya, forumlar ve içerik paylaşım sitelerinde paylaşım gerçekleştirilirken ve bu mecralarda kullanılan profilleri düzenlerken paylaşılan bilgilere dikkat edilmeli.
- **Cihazlar.** Bilgisayar ve telefonlarda etkin ve lisanslı koruma yazılımları kullanılmalı, cihazların gizlilik ayarları gözden geçirilmeli, suiistimal edilmesi istenmeyen özel bilgilerin paylaşımı minimize edilmeli, hesaplar kilitli tutulmalı ve tanınmayan kişiler eklenmemeli.
- **Siber Zorbalık İçerikli Mesajlar.** Siber zorbalık içeren mesaj ve paylaşımlar mümkün olduğunca açılmamalı, okunmamalı ve bu mesaj ve paylaşımlara cevap verilmemeli.
- **Siber Zorbalık Mağdurunun Olayı Paylaşması.** Siber zorbalık mağduru, yaşadığı olayı hem yakınlarına hem de ilgili kuruluşlara bildirmekten ve bu olay hakkında konuşmaktan çekinmemeli.
- **Çocuk ve Ergen Mağdurlara Yaklaşım.** Çocuk ve ergen mağdurlar için okullarda düzenli olarak eğitimler gerçekleştirilmeli, çocuk ve ergen mağdurlarla iyi bir iletişim kurulmalı, çocuk ve ergen mağdurlara uzmanlarla birlikte psikolojik danışmanlık verilmeli ve uzmanlar aileler ile daima iletişim içerisinde olmalı.
- **Sosyal Medyada Önlemler.** Zorbalık sosyal medya üzerinden gerçekleşiyorsa, buna dair ekran görüntüleri, çıktılar gibi delil niteliğinde belgeler toplanmalı ve ardından ilgili sosyal medya kuruluşuna bildirimde bulunulmalı. Siber zorbanın, mağdurla tekrar iletişime geçmesinin önlenmesi için bu hesaplar engellenmeli.
- **Hukuki Süreç.** Bir avukat yardımıyla siber zorbalığı meydana getiren eylemin hukuki karşılığı saptandıktan sonra bu bir ceza muhakemesi sürecine karşılık geliyorsa ilgili hukuki süreç yürütülmeli.

⁴ 2016 Cyberbullying Data, Justin W. Patchin, Cyberbullying Research Center

VERİ SORUMLULARI SİCİLİ'NE KAYIT TARİHLERİ BELLİ OLDU

Nisan 2016'da yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (**Kanun**) kapsamında, yönetmelikler ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu (**Kurul**) kararları yayınlanmaya devam ediyor. Bu kapsamda, Kurul'un 19 Ağustos 2018 tarihli kararlarıyla, veri sorumlularının Veri Sorumluları Sicili'ne kaydolması gereken tarih aralıkları belli oldu.

Kısaca hatırlatmak gerekirse, kişisel veriler, Kanun uyarınca "kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi" olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda, ad-soyad gibi kişileri doğrudan tanımlayan bilgiler ve doğrudan kişileri belirlemeyi sağlayamasa da başka bilgilerle bir araya gelerek kişilerin belirlenebilmesini sağlayan bilgiler de kişisel veri sayılmaktadır.

Kanun, kişisel verilerin işleme amaç ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişileri ise **veri sorumlusu** olarak tanımlamıştır. Kanun kapsamında, belirli istisnalar dışında kural olarak veri sorumluları, Veri Sorumlular Sicili'ne kaydolmakla yükümlü kılınmış olup; bu kayıt Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (**VERBİS**) adında bir çevrimiçi platform üzerinden gerçekleştirilebilecektir.

Kurul'un kararları doğrultusunda VERBİS'e kaydolmakla yükümlü veri sorumluları aşağıda belirlenen tarihler arasında bu sicil kayıtlarını tamamlamalıdır:

- Yıllık çalışan sayısı 50'den çok **veya** yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den çok olanlar için: **01.10.2018-30.09.2019**
- Yurtdışında yerleşik olan gerçek ve tüzel kişiler için: **01.10.2018-30.09.2019**
- Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olmakla birlikte ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olanlar için: **01.01.2019-31.03.2020**
  - * *Kanun uyarınca kişilerin ırkı, etnik kökenleri, siyasi düşünceleri, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık kıyafeti, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri, genetik ve biyometrik verileri ile dernek, vakıf ya da sendika üyeliğine ilişkin bilgiler özel nitelikli kişisel veri sayılmaktadır.*
- Kamu kurum ve kuruluşları için: **01.04.2019-30.06.2020**

VERBİS'e kayıt ve bildirim yükümlülüğü bulunmasına rağmen bu yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında ise Kurul tarafından farklı idari para cezaları uygulanabilecektir.

Buna ek olarak, Kurul'un bugüne kadar verdiği kararlar ile VERBİS'e kayıt yükümlülüğünden istisna tutulan gruplar da açıklanmıştır:

- **Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olan** gerçek veya tüzel kişi veri sorumlularından ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olmayanlar
- Herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla **yalnızca otomatik olmayan yollarla** kişisel veri işleyenler

Yine, Kurul'un önceki kararlarıyla kayıt yükümlülüğünden istisna tutulanlar da kaydolmakla yükümlü değildir.

Belirtmek isteriz ki, Kanun kapsamında VERBİS'e kayıt yükümlülüğünden istisna tutulan kişiler yine Kanun'da yer alan diğer yükümlülüklerini yerine getirmelidir.

Teori değil. Cevap.

Gökçe Avukatlık Ortaklığı

Editörler:

Assoc. Prof. Dr. Ali Paslı
ali.pasli@gokce.av.tr

Yağmur Yollu
yagmur.yollu@gokce.av.tr

Elif Aksöz
elif.aksoz@gokce.av.tr

Ahmet Başaran
ahmet.basaran@gokce.av.tr

Hakkımızda

Gökçe Avukatlık Ortaklığı birleşme ve devralma, iş ortaklığı, özel sermaye ve ortak girişim işlemleri, bankacılık ve finans, sermaye piyasaları, sigortacılık, teknoloji, medya, telekom ve internet, e-ticaret, veri koruma, fikri mülkiyet, regülasyon, ticari alacak takipleri, gayrimenkul ve ticari dava alanlarını içeren geniş bir yelpazede hukuki hizmetler sunan İstanbul'da bulunan bir hukuk bürosudur. Hukuki personel ve uzmanlığımız hakkında daha fazla bilgi için www.gokce.av.tr adresinden web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

Lütfen bizimle iletişime geçin

contact@gokce.av.tr

0 212 352 88 33

The Fine Print yalnızca genel bilgilendirme amacıyla hazırlanıp yayınlanmakta olup hukuki tavsiye içermemekte ya da avukat-müvekkil ilişkisi oluşturmamaktadır. Daha fazla bilgi almak istiyorsanız lütfen Gökçe Avukatlık Ortaklığı ile irtibata geçiniz. The Fine Print'de yer alan hiçbir içerik Gökçe Avukatlık Ortaklığı'nın yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz ya da uygun bir şekilde kaynak olarak gösterilmeksizin yayınlanamaz. İçeriğin doğruluğunu sağlamak için gereken tüm çaba gösterilmiş olmasına rağmen, Gökçe Avukatlık Ortaklığı içeriğin doğruluğunu garanti etmemektedir ve burada yer alan bilgilerdeki herhangi bir hata veya söz konusu bilgilere güvenilmiş olması dolayısıyla sorumlu tutulamaz. The Fine Print Gökçe Avukatlık Ortaklığı müvekkileri için hazırlanmıştır ve büronun müvekkileri dışındaki dolaşım olasılığı reklam olarak yorumlanamaz.

Daha fazla bilgi için, contact@gokce.av.tr adresinden iletişime geçebilirsiniz.